

CİNNET TÜRKİYEM IV

Hukuk Toplumu İçin Hukuk Güvenliği

Muharrem BALCI, 18.12.2015

Mikrofona yaklaşan kimi yargı mensupları, siyasal aktörler, sözümona sivil toplum kuruluşlarının liderleri “Türkiye bir hukuk devletidir” diye söze başlıyor. Sadece savunma aktörleri (mağdurlarla avukatlar) ve sabahçı kahvesi müdavimleri bu sözlere burun kıvrıyor. Neden mi?

Toplumda olan biteni en iyi tahlil edebilenler, bizzat halkın kendisi ve savunma aktörleridir. Mağdurların, hak sahiplerinin, hak arama zeminlerinin en yakınında savunma bulunmakta ve onları en iyi anlayabilmektedir. Bir de gün içinde olup bitenleri haberlerden dinleyerek, gün ışımada günü değerlendirerek hayata başlayan sabahçı kahvesi müdavimleri. Çocukluğumda bu müdavimlerin, toplumun her kesimden daha gerçekçi tahliller yaptığının tanığıyım. Sizce de öyle değil mi? 1 Kasım seçim sonuçları bu kanaatimi doğruladığından eminim. O sıralarda sabahçı kahvesine uğrayabilseydim, seçim sonuçları benim için de sürpriz sayılmazdı.

Bunca lafi hukuk toplumu olamamanın göstergelerini bulabilmek için ettik. Zira sabahçı kahve müdavimleri ve savunma Avukatları Türkiye'nin bir hukuk devleti olmadığı üzerinde ittifak eden önemli iki kesimdir. Birincisine bir nevi “çarıklı erkan-ı harb” de diyebiliriz.

Öncelikle belirtmeliyim ki, hukuk devleti, her bir nesne gibi kendi zemininden, yani hukuk toplumundan doğar.

Öncelikle, birkaç örnekten hareketle ne kadar hukuk toplumu ve hukuk devleti olabildiğimizi konuşalım:

- Devletimiz, vatandaştan daha fazla vergi alabilmek için + 18 şans oyunlarının / kumarın üreticisi ve satıcısı. Belediyeler, üniversiteler ve vergilerimizle azmanlaştırdığımız TRT'miz de reklam araçları. Sigara ve alkolde düzenleme için 70 yıl bekleyen üstelik bunu da uygulayamayan, vergi aşkına çoluk-çocuk vatandaşını +18'le soyarak kumarbaz yapan devletin ülkesinde hukuk toplumu pertavsızla aranır.

- Hakkını mahkemelere bırakmayan insanların çoğaldığı, ihkak-ı hakkın tavan yaptığı bir toplumda hukuk aramak abesle iştiğal gibi.

- Ne idiği belirsiz, uygulandığı toplumlarda kadına karşı şiddetin, intiharların, cinayetlerin, boşanmaların katlanarak artmasına sebep olduğu halde, araştırılmadan apartlanan yasalar yüzünden cinnet toplumuna dönüşmüş ülkede hukuk devleti değil, hukuk toplumu pertavsızla aranır.

- Toplumun aydın kesimleri eskiden kapıdan kazıklanan teyzelerden daha feci bir şekilde telefonla emir erine dönüşüp, dolandırıcıların bir numara hedefi haline geliyor. Bu insanlar hukuk devletinde yaşıyor öyle mi?

- Adaletin saraylardan dağıtıldığı, en ağırından en hafifine, her şüphelinin tutuklu yargılandığı, hapisanelerinde bir somyada 3 kişinin yattığı yargı ve infaz sisteminde hukuk devletinden söz edilemez.
- Kahir ekseriyeti iktidar bildirimlerine imza zorunluluğunda veya kuyruğunda sözümona sivil toplum kuruluşlarının, halkını bilgi toplumuna ulaştırmadığı sivil(!) yapılanmaların ülkesinde de hukuk toplumu özlemi bitmez.
- Beceriksizlerini, yasaların ve idarenin zulmünü ifşa etmekle görevli ve her biri sivil itaatsizlik zemini olması gereken STK'ları dümen suyuna eklemeyerek gidermeye çalışan iktidarların ülkesinde hukuk toplumunu ve hukuk devletini aramak da abestir.
- Öncü ve önderlerinin hertürlü logar edebiyatıyla ayrımcı ve nefret dili kullandığı topluma bırakın hukuk toplumunu, iletişim toplumu bile denemez.

Örnekler yazmakla bitmez, ancak hukuk toplumu ve hukuk devleti özlemlerimiz de beklemekle gelmez. Aydınlarımızın bugünden yarına toplumda öncelikle hukukun yaygınlaşmasını, basit fakat çok önemli bazı evrensel hukuk kurallarının yürürlüğe girmesini sağlama görevi vardır.

Yazımıza esas bazılarına değinelim:

- Berat-ı zimmet. Yani, masumiyet / suçsuzluk karinesi.
- İhkak-ı hakkın hukuka aykırılığı.
- Fıkhın, hukukun, yani lehine ve aleyhine olan hüküm ve uygulamalar olduğu..
- Kamu görevlilerinin de hukuka ve kanunlara uyması gerektiği.
- Kanunların bir kere dahi delinemezliği, delenlerin de hukuktan nasipsiz olduğu.
- Ayrımcı ve nefret dilinin bir insanlık suçu olduğu.
- Devletin vatandaşa hukukunu anlatması ve hukuk ve yargı güvencesini vermesi gerektiği.

Bütün bu tespitlerimize karşın devlet hukukun yaygınlaştırılmasına çalışmadığı gibi, temel hak ve özgürlüklerin teminatı olması gereken sivil toplum kuruluşlarımız da misyonlarını vizyona dönüştürememekte dirler.

Bu durumda vatandaş da, herhangi bir hukuk güvenliği olmadığına inandığından, telefonda bazı kanunsuz olaylarla ilişkilendirildiği haberini, varını yoğunu dolandırıcılara vererek kurtulabileceğine inanmakta, masumiyet karinesinin kendi lehine tecelli edebileceğini düşünmemektedir. Benzer şekilde, adaletin göreceliliğine intizaren kendi hakkını bizzat kendi eliyle (ihkak-ı hak) almaya çalışmaktadır.

Yapılacak iş, aydınlarımızın, devletin başaramadığı işi başarmaya çalışması, halkına fikhını (leh ve aleyhine olanları anlatması, hak arama zeminlerinde halkı ile birlikte olması, özetle ülkede hukuk güvenliğinin sağlanmasına hizmet etmesidir. Ancak bu görevi Neyzen Tevfik'in dizelerine muhatap olmayacak şekilde ciddiyet ve istikrarla yerine getirmelidir.

*Sanma ciddiyet ile sarf ederim sanatımı / Ney elimde suyu durmuş kuru musluk gibidir.
Bezmi meyde süfahanın saza meftun oluşu / Nazarımda su içen eşşeğe ıslık gibidir.*